

PARTICULARITIES CLINICAL-EVOLUTIVE IN THE DEMENTIAS OF DIFFERENT GENESIS. DIFFERENTIAL DIAGNOSTIC CRITERIA.

Jelaga Dorin

Scientific adviser: Oprea Valentin

Department of Psychiatry, Narcology and Medical Psychology, *Nicolae Testemitanu* SUMPh

Background. Dementia is a neurodegenerative disease characterized by progressive cognitive impairment, associated with a broad spectrum of psychological and behavioral symptoms. The beginning, the evolution, duration of various forms of dementia differs depending on the etiological factor and clinical. **Objective of the study.** Elucidation of the main etiological aspects, the most common forms of dementia, particularities of debut, duration, evolution from different types of dementia, highlighting the clinical manifestations and basic psychopathological syndromes. **Material and Methods.** A bibliographic study of the specialized scientific literature was carried out, was performed a critical analysis of online bibliographic sources regarding the main etiological factors involved in the genesis of dementia, basic clinical and evolutionary particularities in different types of dementia. Global epidemiological data were analyzed to determine the most common forms of dementia. **Results.** The study found that the most common form of dementia is Alzheimer's disease, responsible for about 60-70% of cases. Vascular dementia accounts for about 20-25% of cases. Dementia with Lewi bodies 10-15%. The other types of dementia are found in a proportion of up to 5-10%. It was established that the clinical-evolutionary picture presents varieties in relation to the premorbid personality, the age of onset, as well as to the nature and location of the organic process that generates it. Age is the biggest risk factor. The dementia rate doubles every decade after 60 years. Early forms, at the age of 30-35, appear in those with genetic forms. **Conclusion.** The etiology of dementia is multifactorial, there are many morbid conditions that lead to dementia such as: neurological, vascular, genetic diseases. The analysis of clinical and evolutionary features, differential diagnostic criteria allows us to diagnose early and effective treatment.

Keywords: Dementia, etiology, clinic, evolution, differential diagnosis.

PARTICULARITĂȚILE CLINICO-EVOLUTIVE ÎN CADRUL DEMENTELOR DE DIFERITĂ GENEZĂ. CRITERII DIFERENȚIAL-DIAGNOSTICE

Jelaga Dorin

Conducător științific: Oprea Valentin

Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Demența reprezintă o afecțiune neurodegenerativă caracterizată prin deteriorare cognitivă progresivă, asociată cu un spectru larg de simptome psihice și comportamentale. Debutul, evoluția, durata diferitor forme de demență diferă în funcție de factorul etiologic și manifestarea clinică. **Scopul lucrării.** Elucidarea principalelor aspecte etiologice ale celor mai frecvente forme de demență, ale particularităților de debut, durată, evoluție din cadrul diferitor tipuri de demență, evidențierea manifestărilor clinice și sindroamelor psihopatologice de bază. **Material și Metode.** S-a realizat un studiu bibliografic al literaturii științifice de specialitate, analiza critică a surselor bibliografice online privitor la principalii factori etiologici implicați în geneza demențelor, ale particularităților clinice și evolutive de bază în diferite tipuri de demență. S-au analizat datele epidemiologice globale întru determinarea celor mai frecvente forme de demență. **Rezultate.** În urma studiului efectuat s-a constatat că cea mai frecventă formă de demență este boala Alzheimer, responsabilă pentru aproximativ 60-70% din cazuri. Demența vasculară reprezintă aproximativ 20-25% din cazuri. Demența cu corpi Lewi 10-15%. Celelalte tipuri de demență se întâlnesc în proporție de până la 5-10%. S-a stabilit că tabloul clinico-evolutiv prezintă varietăți în raport cu personalitatea premorbidă, vârsta debutului, precum și cu natura și localizarea procesului organic care o generează. Vârsta reprezintă cel mai mare factor de risc. Rata de demență se dublează cu fiecare decadă după 60 de ani. Formele precoce, la 30 - 35 ani, apar la cei cu forme genetice. **Concluzii.** Etiologia demențelor este polifactorială, există numeroase condiții morbide care duc la apariția demenței precum: bolile neurologice, vasculare, genetice. Analiza particularităților clinico-evolutive, a criteriilor de diagnostic diferențial ne permite diagnosticarea precoce și favorizează un tratament eficient.

Cuvinte-cheie: demență, etiologie, clinică, evoluție, diagnostic diferențial.